

IV глава

В ДЪЛБОЧИНАТА НА ЗАРАЗАТА

*„На блудници и магьосници делът им е в езерото,
що гори с огън и жупел” (Св. Йоан, Откр. 21;8).*

Няма младеж в ушите на когото рано или късно да не прозвучи съблазнителната песен или похотливата дума на чувствените желания. Трезвият ум, добрата душа, чистото сърце, въодушевените идеали, всички, всички го предпазват, закрилят от падение. Съвестта, като тревожен звън трептейки, звучи в гърдите му: „недей, недей!” Но все пак в него по-силно ечи убедителната, омайна песен на чувствата и обещавайки му минутни наслади заслепява борещата се душа. Какво ще стане след тия минути, къде ще пропадне, какво ще изгуби при евентуално разстройство на нервите, което води към сигурно опропастяване на характера. Всичко това чувствените желания старателно скриват от него. Както в киното, когато светне екрана и ние искаме или не погледът ни се прикова там. Така и желанията за чувствени наслади приковават този младеж и той не мисли, не може да разсъждава, а сяпао тръгва след тях.

Тръгва по наклона...

А горко на оня, който е тръгнал по наклона!

ПРЕЧУПЕН ДЪБ

Няма на света по-кратки наслади и удоволствия от тия, които ни дава разврата. Но същевременно няма по-скъпо нещо, за което човек заплаща с тялото и душата си. Искам да ти опиша съдбата на младеж, отдал се на разврата, такава каквато е в действителност. Може би ще ти се види, че преувеличавам: как е възможно един единствен грях да има такива последствия? Сине мой, това, което ти пише още не е пълната картина на проваляне, на душевно и телесно опустошение. Целият ти живот, дори и живота на поколенията ти ще бъде тормозен от разврата, за дадените от него няколко минути чувствени наслади. Не казвам, че всеки, който е станал роб на този опасен грях, телесно се разрушава. Има и силни организми, които устояват, но сигурно е обаче, че колкото по-млад и по-страстно се отдаде някой на тоя грях, толкова по-скоро настъпва телесно разпадане.

Но опустошаването на душата е абсолютно сигурно. Душата претърпява неописуеми поражения под действието на греха, дори и у най-силните и физически развити младежи! Сине мой, нека не те бласни силното телосложение на развратника! Лицето му може да е червено и физическите

сили наглед запазени, но умствените му способности сигурно са отслабнали, мисълта, затъпена и разсъдъка погребан. В неописуеми страдания и под развалини в него изнемогва създадената за власт царствена душа. Лукав е духа на разврата, който напада из засада. С лукавство ти обещава небето и земята, за да съгресиш и ограбвайки най-светите ценности на душата те изоставя в агонизиращо отчаяние-когато вече си станал негов роб. Най-жалкото е, че този грях е неизлечим.

Душата на оня, който греша от дълго време, така се притъпява към всички морални влияния, че дори умолителните нежни думи на бащата и погледът на учителя по вероучение остават без резултат. Силата на волята на такъв младеж намалява извънредно много. Всяка сутрин с часове се готви да стане от леглото. Ако започне някаква работа, двоуми се и си губи времето въобще да започне ли нещо и какво. Прозявайки се, прелиства книгите една след друга, но нито една не възприема. Не може да се реши на нищо сериозно. Само дълбоко въздиша от време на време: „О, ако така беше станало, ако иначе беше станало!" Исква да е по-друг, но нищо не прави в това направление! Прилича на изрисуван войник, който е замахнал със сабя за удар, но не удря никога. Понякога - след някакво голямо душевно събитие - внезапно се стресва: „Но сега вече ще се поправа! След всичко това ще се поправа!" Но и след това не се поправа; ракетата светва за момент и след нея настъпва още по-голяма тъмнина. *Този младеж не може да бъде спасен, защото сам не иска да се спаси.*

„САМО ЕДИН ПЪТ ЛИ?”

В предната глава виждаш младежът по пътя към първия грях. Възможно е само любопитство да е довело този нещастник по този път. Със съблазнителната увереност, че „само един път ще го направя”, само колкото да опита и „научи” нещо. Не знае, че първият грях е най-мъчният, останалите вече лесно идват и в края на изминатият път колата неудържимо пада в пропастта.

Никога не вярвай, че за да се успокоиш трябва да отстъпиш на изкушенията, които те измъчват и ти пречат. Има младежи, които смятат, че като съгрешат ще се успокоят. Колко жестоко се мамят! Отвратителните картини на първото полово прегрешение силно завладяват фантазията, която настоятелно иска повторението на този грях. Бедният младеж, едва сега разбира, че положението му е още по-тежко от преди извършването на греха. Страстите му бяха като гледни чакали, но оковани във вериги, обаче първият грях разкъсва веригите им и ги направи нахални заповедници. Малките лъвчета са безопасни, докато не са вкусили кръв, но когато захаят прясно месо свършено е вече, те стават страшни кръвожадни зверове.

Бъди силен в първата минута, защото мами се този, който си мисли, че ако в младата си възраст се покаже слаб, по-нататък като мъж ще стане посилен и ще промени характера си.

Късно е вече да се лекуваш, когато вече си станал роб. Кой знае кога започва есента? Най-напред само едно-две листенца падат от дърветата, а малко по-късно острия зимен вятър ги издухва и клоните стават съвсем голи. Същото е и с греха: падаме бавно, но сигурно. Горко на оня, който лекомислено иска да се наслади на тази телесна прелест, която е отредена само за брака! О, колко много душевно разбити младежи, виждайки до какво положение са стигнали се срамуват от делата си и през сълзи дават обещания, че никога вече няма да вършат този грях! Това тайно обещание е искрено, но щом останат сами отново ги измъчва старото изкушение, а волята им вече е толкова слаба, че почти без усилие наново и безвъзвратно пропадат.

ПЪРВАТА НЕЩАСТНА СЪПКА

Как стигна до тук този нещастен младеж? Не беше достатъчно силен в първата минута! Не знаеше, че човешкият живот прилича на игра на шах в която с един ход може да бъдеш победен. В началото рядко се случват неморални разговори, четива, дела, а после те зачестяват, докато се превърнат във всекидневен навик.

Душата вече не се бунтува, а той дори и не мисли да се отказва от тия работи. Нещо повече - нека признаем - дори да иска да се освободи от робството на чувствата си, необходима му е грамадна волева сила. Такъв страшен тиранин става за него навикът, че когато вече, изплашен от лекаря, прави усилия да се откаже - не може. Много пъти би трябвало да се връзват ръцете, защото навикът дори и през нощта, в съня го води към греха. Колкото повече извършва този грях, толкова по-често чувства нуждата от него, която става навик, а навикът - необходимост. Най-напред грехът подобно на странник случайно похлопва на неговата врата и търси подслон да пренощува, след това е гост и най-накрая той самия става господар. Колкото повече душата ни е в съприкосновение с калта, с толкова по-голяма сила греховната страст ни завладява. И бедният младеж, когато изплашен вече иска да се освободи от ужасния товар, остава безсилен да се бори. Плътската „наслада“ всеки ден разкъсва бедната му душа. Подобен младеж прилича на продънен съд, колкото да наливат в него вода никога не се пълни. Той се пристрастява към греха както към алкохола, никотина, или опиума.

Ужасно положение; грехът става житейска необходимост! Пътешественици разправят, че в Южна Африка имало един вид змии, които само с погледите си омайвали птиците. Такава змия само поглежда жертвата си, която

отначало тревожно маха с криле, скача от клон на клон, но напразно - не може да устои, трябва постоянно да гледа в очите на змията, чийто поглед я тегли, влече, хипнотизира, отнема ѝ волята и тя трябва да дойде по-близо... по-близо... докато попадне в устата на змията. Тая картина прилича на душата, попаднала в страшните ръце на разврата!

Този нещастен младеж е започнал от незнание и лекомислие! Много още от малки при допир са чувствали някаква наслада и не са смятали това за грях. Но после като узнават, че не е хубаво сам да си доставяш тази „наслада“ е вече късно и не могат да се откажат от този срамен навик. Други са научили за това от свои приятели, но са чувствали, че това е лошо и не трябва да го правят. Било ги е изстрах да не научат родителите им.

Сине мой, ти си учил вече за растенията, които ядат насекоми. Върху някой обрасъл с мъх лист на това растение кацва наивно насекомо, обаче в този момент листът се свива и насекомото остава там. След няколко дни когато той отново се разтвори виждаме, че от нещастното насекомо са останали само жалки останки. Разстението е изсмукало от него всичката му живителна сила. Грехът на разврата също така изсмуква всички жизнени сили от невинния младеж, попаднал в ръцето му.

И тъкмо затова в характера му настъпват големи промени и телесното му здраве се влошава, колкото и да ика не може да се скрие от външни свят. Та нали и орелът не може да лети свободно, когато крилете му са изцапани с кал!

DESCENSUS AVERNI

С развратните си дела такъв младеж е изгубил незаменните си душевни сили. Сили, които би трябвало да употреби през младежките си години за оформяне на бъдещия си живот и щастие.

В училището учителите и другарите му, въкъси родителите му, всички виждат голямата промяна; как пъргавият, силен и умен младеж за кратко време душевно - а може би и телесно, много е изостанал. Виждат го и му се чудят. Чудят се, че досега добрият и отличен ученик внезапно става много немарлив. Този, който някога е бил между първите, все пак е добре, ако в V-VI клас не занесе лоши бележки на родителите си. Истина е, че през време на час седи мирно, но ако някой го наблюдава отблизо ще види, че мислите му блуждаят нейде надалече. С часове погледът му е втрепен, прикован в една точка, без да вижда и без дори да мисли за нещо. Крои планове за следобедните развлечения. Ако го извикат на урок, се изчервява и смущава. Очевидно съзнанието му се връща нейде отдалече. И дори от най-малката работа се изпотява.

Става хладен към някогашните си добри приятели. И на най-наивните им анекдоти се сърди и отговаря грубо. Има само един-двама интимни приятели, които приличат на него. С тях през междучасието кроят тайни

планове. Ако случайно между тях попадне някой „непосветен“ ученик, с държанието си веднага му дават да разбере, че трябва да се махне.

За каквото и да приказва учителят, него не го интересува. Класният му наставник, който от години го познава и обича, в недоумение схваща, че някога добрият ученик, сега много лъже. Тоя негов ученик, с когото някога се гордееше; този, на чиято душа тежат големи грехове, защо да се плаши от малките! И окото му не трепва, лицето му не се черви, когато лъже. И той самия чувства колко мръсен е животът му отвътре и затова лъже, непрекъснато лъже, за да може да покаже пред хората поне външните признаци на честен живот. Учителите и другарите си също така безсрамно знае да лъже, както и родителите си вкъщи. *Вярно, че истината е рожба на чистотата, а лъжата сестра на покварата.*

Но заедно с искреността умират и другите добродетели на младостта: услужливост, доверчивост, признателност и въодушевление от благородното и красивото. *Защото тъкмо чистият живот е най-сигурният пробен камък на моралната твърдост.* Без това душата тръгва към разрушение. И колко струва червената ябълка, ако червей я разяжда отвътре, колко струва позлатен ковчег, когато в себе си крие гниене? Целият душевен живот на младежа загрубява, някогашната му мила изтънченост изчезва така, както изчезва благоуханието на роза от грубо смачкания ѝ цвят.

От хиляди години край Рим се простират грамадни мочури. Изпарението им разваля въздуха из цялата околност и трови душите и телата на жителите от околните села. Тези хора със замислени погледи и жълтовосъчни лица омърлушено плуват с лодките си по водите, покрити с жабурняк. Когато някой чужденец приятелски запитва: Come sta? (Как сте?) в цяла Италия на това отговарят така: Si vive (Живеем някак си). Само в тая област отговарят: Si muore (Вярвайте, умираме).

Si muore, si muore! - същото биха могли да кажат за себе си и много младежи!

Това е много естествено. Дъбовете не растат в тъмни тунели и рози не цъфтят в плесенявали зимници.

Ето затова посърна детското лице, което доскоро беше усмихнато! Оттук са бръчките по младото чело! О, колко тъжно е да се гледа, когато прелестната небесна дъга започне да се губи.

И паметта на такива младежи отслабва; не могат да се интересуват вече от сериозни работи, не са способни за възприемане на научни познания (като сериозно учение, научен напредък). Чувственият им мир става апатичен, а по-после закърнява. Близко са до отчаянието. В тях се изгубва мъжественото щастие, което дава работата. Творческата им способност намалява, не могат за по-дълго време да съсредоточават мислите си, въобще не показват

напредък в никакво направление. Само с нечисти образи се изпълня целият им мисловен мир; те напълно заангажират фантазията им. Енергията им се парализира. Волята им става безсилна. Стават страхливи лъжци, лицемерни, безхарактерни. Където и да ходят, навсякъде все тоя смрадлив въздух лъха от тях. Навсякъде оставят по стени, книги, обществени места, бани мръсните рисунки на покварените си фантазии. Порочни мисли се пораждат в мозъците им. И по-късно много са, които през целия си живот не могат да набавят това, което в млади години са прахосали в греха на самозаразата.

О, колко правдиви са за тях следните редове на Петьофи:

В главата ми е нощ, на нощите нощта,
и тази нощ с призраци е пълна;

В мозъка ми се раждат мисли,
и като диви зверове се разкъсват една друга.
Кипи кръвта в трескавото ми сърце,
като в гърнето на вещица смрадливата беда.

Разпалената ми фантазия, като метеор
хвърчи по света и мен влече.
Съквартирантът ми е отчаянието,
съсед ми е пък- лудостта.

Петьофи, „Облаци“

Това другояче и не може. Кажи на пламтящия огън да не гори -не може!
Кажи на разбунтуваното море да се успокои - не може! *Крадецът краде от другари, а развратникът сам от себе си краде най-ценни богатства, духовни и телесни сили, ограбва сам себе си. Descensus Averni* - На път към Ада.

„ПОСВЕТЕНИТЕ УЧЕНИЦИ“

След като по такъв начин сам осакатява характера си, започва да губи и други добри качества - стига до пълно морално проваляне, до безверие. Ако въпросът не би бил така сериозен и съдбоносен, човек би се смял, когато чуе от един гимназист обезверено да говори за морал, за религия, за Бог и за такива факти, към които най-отбраните и най-учени представители на човечеството винаги са се отнасяли с най-голямо почитание. Между гимназистите днес дори и впечатление не прави, ако този или онзи започне да се хвали, че „може да си приказва“ учителят, каквото иска. Той вече е „посветен“, той „много работи е научил“, той знае, че няма небесно царство, няма изкупление, няма Бог, няма безсмъртна душа.

Но какво е това, което това обезверено момче е научило и какво не знаеха най-отбраните представители на естествените науки? Защото нали и интелектуалните водачи на човечеството са учили и знаели нещо?

Хрумна ми старият надгробен надпис, който откривателят на гръмоотвода Франклин сам си е написал. Наистина този превод не е много сполучлив, но мислите, които са изказани в тия няколко стиха, са величествени:

Тук почива храната на червеите,
трупът на Вениамин Франклин,
като корицата на книга
чиито листа са извадени.

Но тая книга е с надежда,
че няма да се изгуби завинаги,
а наново прегледана, поправена,
наново изящно издадена,
пак ще се появи.

Нали този, който след смъртта чака по-нов, по-красив живот - той не може да е невярващ.

И след това един Kepler, Newton, Boyle, Linne, Herschel, Leverrier, Fresnel, Fraunhofer, Foucault, Volta, Pasteur и др. (все известни имена) толкова ли са знаели, колкото твойт VI-класен колега? Защо всички тия, а и много други представители на науката са били дълбоко вярващи? И дали науката е захвърлила твой съученик в безверие?

Защо Пастър - само него ще спомена - казал: „Понеже много учих, вярвам така силно, като един британски селянин. А ако още повече бих учил, бих вярвал като една британска селянка“!

Ето как един унгарски поет рисува този твой съученик:

Виж житния клас, гордо към небето се издига,
докато е празен; но щом узрей, към земята глава навежда.

Но ето че не науката е довела твой съученик в безверие! Та и колко ли наука може да има в една 15-годишна глава?

Но ти знаеш, че е имало, а и сега има известни учени, които се обявяват за невярващи! Не отричам, наистина ги има. Но само за едно нещо съм любопитен. Любопитен съм за оня велик съден ден, който ще премахне всяка покривка от тайните ни мисли. Как ще познаем тогава човеците, които са били роби на греха и са станали невярващи, само защото учението на религията не е могло да се съгласува с техните „научни заключения“.

Не, сине мой! Самото знание никога не е опасно - само носителите му могат да бъдат такива. *Сериозната наука винаги води към Бога, а поквареното сърце Го отрича.*

Много истински са думите на Св. Писание:

„Чистотата води близо до Бога (Пром. 9. 20) обаче „душевният човек не възприема онова, що е от Божия Дух" (Кор. 12. 14).

ЗАЩО НЯМА БОГ?

Поквареното сърце е захвърлило в безверие и твоя другар: това постоянно противоречие, което се явява между вярата и живота, този постоянен упрек, който чувства в душата си, този непрекъснат страх от Бога, ако го има - „ами ако някога трябва да отговарям пред Него за всичките си дела и мисли?" Тогава горко ми! Колко добре би било, ако нямаше Бог... Може би и да няма... Наистина няма... Няма... Няма Бог!

Уверено мога да кажа, че ако не от религията, а от алгебрата или физиката биха последвали сериозни и строги морални заповеди, никой на света не би бил невярващ.

В повечето случаи причина на безверие е моралното падение. Това ясно се потвърждава от факта, че обикновено то се разпространява сред младежта и върви успоредно със страстите, а също така и с тях изчезва. Малкото дете не е безверно, нещо повече, много добре чувства Бога. Също така и старият човек не е безверник, а единствената му надежда са религията и вярата. Между тия две възрасти е бурната епоха на страстите, за която епоха много подхождат думите на Паскал: *Le coeur a des raisons, que la raison ne connaît pas*-Сърцето има разбирания, каквито разумът не познава. Да, порочното сърце може да обезвери човека, а сериозно ученият разум - никога. Никой не отрича Бога, освен оня, чийто интерес е да няма Бог.

Младеж, който през време на физическото си развитие е успял да запази душевната си чистота, остава спасен и от съмнения във вярата.

Признавам, че който живее развратно, най-напред не му харесват молитвите, след това религиозните обреди, после цялата религия му става неприятна, а най-накрая изгубва вярата си. Моралното разпадане и развратния начин на живеене той се стреми да оправдае с разни философски разсъждения, с книги, с теории и с незряла наука. В книгите търси допълнително теоретическо оправдание на онова отричане на Бога, което предварително на практика е извършил с грешния си живот против Него. Чистият живот не е само последствие, но и първо условие на вярата. За да не бъде разумът езичник, необходимо е сърцето да не е било предварително такова. „Пази душата си така, както би трябвало, ако Бог съществува и никога не би се усъмнил в Него." (Русо)

Слушал ли си какво приказват за птицата щраус? Че когато я преследват, от страх зарива главата си в пясъка и понеже не вижда неприятеля, дори смята, че няма такъв. Аз не зная дали тия „безверни" младежи не от страх крият главите си от Бога? Те не Го виждат (не искат да Го видят), но това още не значи, че действително няма Бог. Много младежи буквално налагат

на разума си това безверие, само да не става нужда да променят начина си на живот. Защо грешникът не иска да мисли за Бога? Защото знае, че много му дължи, а пък длъжникът заобикаля къщата на кредитора. Великият познавач на човека La Bruyere пише: „Бих искал да намеря поне един трезв, умерен и с чист живот човек, който да отрича съществуването на Бога и безсмъртието на душата. Неговото мнение би било поне приемливо. Но такъв човек няма." (Caracteres 16).

С колко младежи буквално се повтаря следният случай, описан в увода на книгата „La binne souffrance" от известния писател Francois Corree след отлъчването му от християнството: „Възпитаван съм по християнски и години след първото ми причастие с детски ентусиазъм изпълнявах религиозните си задължения. Открито признавам, че грешките на младостта и страхът от искрено признание ме накараха да се отрека. Има много, които са в подобно положение и ако са искрени ще признаят, че най-напред строгата заповед, която религията предписва против чувствеността, ги е накарала да се отрекат от нея, а по-късно са почувствали, че бягството от моралните закони трябва да украсяват и оправдават с научни системи."

„Блажени са чистите по сърце, защото те ще видят Бога" - казва Господ Иисус. А тия с нечистите сърца? Те в целия свят виждат само нечистото, гнилото и падналото.

„Господа - казал Шатобриан в една отбрана компания, - поставете ръце на сърцата си и признайте: нямаше ли да имате храброст да вярвате, ако бихте имали храбростта да живеете чисто?"

Колко пъти слушам за безверни младежи, за техните „зрели мисли", за техния „просветен разсъдък", толкова пъти в мисълта ми хрумва казаното от св. Августин: „Nemo incredulus, nisi impurus" - никой не е безверен, ако не е нечист. На безверника младеж спокойно мога да дам съвета, който Паскал е написал пръв: „Ако искаш да се убедиш във вечната истина, не събирай доказателства, а укроти страстите си.

"Скъсай с греховете си и утре ще имаш силна Вярa!"

ТОВА ЛИ Е РАДОСТ? ТОВА ЛИ Е ЩАСТИЕ?

Млади бедни приятелю, щастлив ли си поне сега? Наистина скъпо си платил, но постигна ли щастиято? Кажи? Кажи ми: наистина ли си щастлив?

Казваш: „Да. Поне разбрах нещо от живота!"

Само полека, сине мой, полека! Не вярвам. Не! Само се приспиваш. Не си искрен дори и към себе си. Защото ако си щастлив, защо те спохождат часове, през които някаква неописуема горчивина мъчи душата ти? Часове, когато нищо, нищо не може да те развесели? Нищо на тоя свят? Защо така често седиш пред книгите и с помрачен поглед се заглеждаш в

пространството, във великата празнота? Дали съмнения измъчват сърцето ти? С трепереща ръка галиш бледото си чело. Ти сам искаше да живееш „весел живот“. Защо сега стана така тъжен? Каква е тая страшна пропаст в душата ти, тая омърлушеност, тая неприветна тъга? Какво е това тъжно, сърцераздиращо ридание, с което отдалече - о, много отдалече - ридае в спокойните ти минути едно подплашено, страховито птиче, мило малко птиче, името на което беше „чист живот“ и което, докато още не беше изгонил от топлото гнездо на душата си, внасяше усмивка и свежест в живота ти! Защо те завладява скръб, „че в миналото ти няма радости, в бъдещето ти няма надежди?“... Защо стана така? Защо покварата дава моментни наслади с едната ръка, но с другата взима хиляди ценности от нас. И какво стана с енергията ти? Творческата енергия, която твърдо шепнеше в ушите ти: „бъди свободен!“ Ето, стана свободен, свободен от законите на Твореца, но изтощен роб на инстинктите си. Слуша как весело се смеят съучениците ти! О, ако би могъл само един път да бъдеш искрен към себе си и искрено да признаеш, *че когато по забранени пътища си гонил щастието, вместо щастие в заслепление си пил от жлъчката на всичко лошо!*

ДЪРВО, КОЕТО РАЗЯЖДАТ ЧЕРВЕИ

Това е само едното наказание от проклятието на разврата! Душевно опустошение, което постига всеки грешник без изключение. Това ужасно наказание - „болест на безхарактерност“, нито един грешник не може да избегне. Случва се обаче грешникът да дочака и другата част на наказанието: телесното наказание. Има младежи със силни организми, здравето на които устоява на този грях. Но има и такива, които с години правят грехопадение и телесно се измъчват. „Защото наградата за греха е смърт“ (Тим, 6, 23), винаги душевна смърт, но понякога и телесна.

Може би си слушал легендата за потъналия чудно красив континент Атлантида? Разправят, че при спокойно време той може да се види на дъното на океана, където е потънал. Кубета, куполи, фантастични къщи блестят на дъното и създават страх на минаващите оттам моряци, защото из дълбочината на вълните им се разкрива тайнствената красота на целия потънал свят. Колко младежи с преждевременно разбити надежди напразно оплакват своите прекрасни светове, потънали безвъзвратно в дълбочините на греха!

Сине мой, писах вече, че грехът на разврата действително е атентат против плана на Твореца. Който се отдава на такъв грях, той греши против природните закони. *Това пък не остава ненаказано.* Не може да се пренебрегват природните закони без вреда. Затова много добре ни говорят

последствията, които се явяват след един такъв нечист живот. *Всеки грях накърнява човешкото достойнство, но грехът на разврата може да разруши и здравословното състояние.* Ето един грях, за който има и земно наказание, което също така е жестоко! Държавните съдилища не преследват този грях, но природата е много по-строга от всеки съдия. Затова хората са били опустошени от ужасния потоп, затова огън изстреби жителите на Содом, затова голям брой хора изтърпяват наказание по-страшно от огъня и водата: разрушаване на младите физически сили.

Какво страшно доказателство затова е животът на достойния за съжаление унгарски поет Ендре Ади, организма на когото твърде рано беше заразен. Ето защо още в млади години из под перото му се явява отчаяние:

„... изоставиха ме силите,
остана само нечистота, отчаяние -
и един болен, изсъхнал гръбнак.

Някога моите две страстни ръце
с разтворени обятия желяеха...
А сега като две удушени змии,
падат немощно на гърдите ми.

Сине мой, ако някога чувстваш съблазните много силно, ако и на пръв поглед, въпреки всички морални разсъждения, оставаш безсилен против вихъра на природните инстинкти, моля те припомни си това, което сега аз с огнени думи бих искал да напиша в паметта ти: *Природата страшно наказва оня, който с развратния си живот застрашава чистотата на човешкия род!* Развратният живот изтощава тялото и най-после го довежда до смърт и то позорна смърт още в цветущата му възраст. - Колко прав е лекарят, който пише: „Самозаразата е забранена не само от религията, но и от медицинската наука, защото чрез нея се явяват много тежки заболявания, а понякога и смърт." (D-r Surbeld: La Vie de jeune garçon, Paris, 44 стр.).

ТЕЛЕСНО НАКАЗАНИЕ

Който използва плана Божий за греховни наслади, може да заплати много скъпо. Сега ти си млад и заслепен, пиеш от препълнената чаша на насладите и не помисляш, че не след дълго, може би след няколко месеца, ще я изпиеш до дъно и ще ти остане само горчивата отвратителна утайка. Мислиш, че нищо няма да ти навреди и можеш да вършиш всичко! О! Ще се смутиш много, когато природата ти изпрати равносметка.

Не забравяй, че прахосаните сокове, които се образуват от най-ценните съставни части на кръвта, са необходими за храненето на гръбначния мозък и нервите. Не забравяй, че голямата възбуда, която грехът разпалва в организма на младежа и състоянието, в което изпада нервната система в момента на грехопадението причинява голяма вреда на цялата нервна система и тогава ще разбереш защо днес така често виждаме млади хора с жълти отслабнали лица, с големи сенки на очите, с мрачни погледи, с треперещи, студени и изпотени ръце, с превити гръбнаци; младежи, погледите на които са изгубили свежестта и ведрината си, милите външни прояви на душевна чистота; младежи, по лицата на които едва са се очертали линиите на мъжество и вече тъжно е увехнала розата на младостта, мускулите са отпаднали, гласовете им не са някогашните звънливи гласове, очите им хлътнали, върха на носовете им лъскав и потен; младежи, които винаги се чувстват изморени, колкото и да почиват, които се измъчват в постоянно главоболие и безсъние и са застрашени от пълно разрушение на нервната система. Нямаат никаква болест, но при все това лицата им са така бледи, жълти, погледите странни!

Със себе си носят ужасното публично наказание на тайни безименни грехове. За тях се сбъдват думите на Св. Писание: „Когато ядеш от това дърво, бездруго ще умреш.“ Нищо не подготвя тялото към увяхване така като този грях.

Като ненаситна пиявица той изсмуква от него хубавото настроение, откъсва от лицето му розата на младостта и угасява огъня в пламтящия му поглед.

Защото загубата на материалите, които са изразходвани чрез грехопадението, причиняват отслабване на организма, което е равно на около 20 пъти по толкова загуба на кръв. Тия материали са жизнената сила, която - според всички лекари - е много необходима за изграждането на външните и вътрешни органи, за еластичността на мускулите, за втвърдяването на костите, за блясъка на погледа и за будността на паметта и на умствените способности. Затова такива младежи бавно изостават във всичко, така както скоростта на локомотива намалява, ако огнярят хвърля въглищата не в пещта, а вън, по релсите.

Според най-новите медицински изследвания, състоянието на душата оказва влияние и върху състоянието на тялото. Един нов начин на лекуване - психотерапията - въз основа на това прави опит за лекуване на болен организъм. Много ясно е, че постоянното душевно неразположение у младежа оказва влияние и върху тялото.

Постоянното напрежение на нервите и изразходването на жизнена сила не могат да остават без тежки последствия. Известно време организъмът се стреми да набави изразходваните материали, но по-късно това набавяне

става в ущърб на целия организъм. Нито една работа на организма ни не действа на нервната система така, както работата на половите органи.

Тялото ни е „затворена система“ - това значи, че ако при някаква работа изразходваме повече енергия, този „плюс“ енергия не можем да искаме отвън, а от някой друг орган трябва да я вземем. Всеки „плюс“ се равнява на „минус“ в друг орган. Голямото изразходване на сокове, което се придружава с дразненето на половия орган, във всички направления причинява застрашителни „минуси“ и намалява мярката на здравето, свежата памет, острата възприемчивост, жизнерадостта и др.

Постоянната полова възбуда разклаща из основи организма на младежа, намалява съпротивителната му способност, пречи в работата на храносмилателната, дихателна и кръвоносна система. Става блед, малокръвен и до голяма степен предразположен към туберкулозата, която и без това в застрашителни размери събира жертвите си. Някои младежи с години скъсяват живота си, а и това, което им е останало като живот, става мизерно, защото опетнената и покварена природа сама ги напада. Колко е тежко, когато небесната дъга завинаги изчезне!

Повтарям, сине мой, има младежи физически силни, чието здраве не чувства толкова грехопадението. Но и те заплащат за тайните си грехове със следното: съпротивителната сила на организма им намалява, стават предразположени към болестите. В тях лесно започват да действат наследствените болести, изчезва жизнерадостта им и мъчно отстояват в житейските борби. Тия наказания не може да избегне дори и физически най-силният младеж. Има и такива, чието изкупление е още по-тежко: телесно-духовно сътресение, безхарактерност, преумора, песимизъм, евентуално и туберкулозата, изсъхване на гръбначния мозък и лудницата...

Ето ужасното наказание на прекараните в разврат младежки години!

Поглеждам в очите на един такъв нещастен младеж. Боже мой! Та тия хлътнали очи още са детски, тия изкривени черти още са черти на детско лице! Та той предварително е остарял, без да дочака детските му черти да станат твърди и мъжествени! „Такова малко дете, и вече голям грешник!“ - се провиква св. Августин.“ „Tantulus puer, et tantus peccator.“ Та така лесно ли пролетните надежди се обръщат в есенно увяхване?

Мили синко! Когато за пръв път си продал душата си на дявола, мислил ли си с каква неумолима точност сатаната събира от тебе данъка си? Кръв, мозък, чист поглед, нерви и душа му плащаш ти!

Какво е това? Що падна на хартията ми? На писалището ми стои една ваза с цветя и сега, когато пиша тия редове едно малко цветче падна пред мене. За миг спирам работата. Гледам цветето. Защо се отрони? Разбира се, сега виждам: увехнало, изсъхнало, не украсява вече цветята и те го изхвърлиха от себе си. Ти бедно, малко цветче! И бедна, бедна човешка пъпка, която си

тръгнала към увяхване, преди да се покриеш с цветове! Животът ще те отхвърли от себе си, защото ти вече не можеш да го красиш!...

Виж, сине мой! Сега спокойно сам си направи равносметка. Постави в едното блюдо оная моментна чувствена наслада, която грехът може да ти даде - в другото пък постави всичко, каквото ще платиш за това: изгубено душевно спокойствие, прахосани години, разбити надежди, разбит характер и може би разрушено здраве.

Да, приготви само мярката: какво си се „насладил“ в греха и какво му даваш в замяна на това!

Пък още не е дошъл краят на ужасното наказание. Всичко това още не е най-дълбоко в заразата... Това е още само твое лично наказание за извършения грях.

ЖИВО РАЗПАДАНЕ

Поддържането на извънбрачно съвкупление с другия пол си има и други свойствени болести. Сине мой, с трепереща ръка пиша за тях, защото тук трябва да описвам фаталната трагедия на голямо число младежи, за която досега може би не си слушал нищо. Аз трябва да ти опиша всичко, за да видиш къде може да те захвърли едно твое необмислено дело. Да не става нужда да проклинаш, както хиляди вече са проклинали минутата, в която из публичните домове, между нещастни паднали момичета, за пръв път си искал да търсиш наслади.

Сине мой, знай че чрез полово съвкупление с тия жени, които са се отдали на такъв жалък живот, можеш да се заразиш от такива болести (за това е достатъчен един случай само), чието разрушително действие ще измъчва тялото ти с болести, от които често пъти през целия си живот не можеш да се излекуваш. Тия болести в действителност заразяват кръвта ти и - ако някога създадеш семейство - като ужасно проклето наследство ще ги предадеш на съпругата си, на децата си, на внучетата си и на много поколения. Ще се заразят и ще проклинат паметта на оня, който им е оставил такова страшно наследство.

И знаеш ли, сине мой, колко много са разпространени между хората тия болести? Според лекарските изследвания, който извърши грях с паднала жена, повече от сигурно е, че ще се зарази от една или друга венерическа болест. Знаеш ли, че трезвото общество уплашено търси вече начина, по който може да се предпази от тая заразителна напасть? Има вече и такъв план, според който всички жители на държавата да се прегледат и у когото се открие такава болест да се отпечата знак - предупредителен знак за запазване на почтените хора, знак, с който да се каже: „хора, бягайте от този белязан човек!“ Има три вида венерически болести. Само сифилисът

взима много повече жертви, отколкото чумата, холерата и маларията взети заедно? А с какъв ужас приказваме за чумата и холерата!

Който веднъж е заразен от тая болест, според статистики на застрахователни дружества, дори и да се е излекувал, ще живее с десет години по-малко. Ако болестта е напреднала, появяват се големи рани, които често пъти загиват и всичко това страшно обезобразява лицето на болния. Костите стават чупливи, а когато кръвоносните съдове заболелят болният се измъчва много. Болният дори и да мисли, че се е излекувал, след дълги години, когато може би е забравил за старата си болест, тя го хваща отново с голяма сила, защото скритите в организма бацили започват пак да работят. Появява се изсъхване на гръбначния мозък, идиотизиране, парализа и дори ослепяване. Един стар френски лекар, който беше един от най-добрите познавачи на венерическите болести, казва: „който от Бога се не бои, той да се бои от сифилиса“. И че действително сифилисът е голямо зло, знаят ония, които са живели с неговите мизерни последствия, а още по-добре знаят лекарите, които го виждат у много болни, а и в много форми, виждат какъв ужасен и плачевен ход има сифилиса."

Познаваме случаи, когато наследствен сифилис се е таил 30-40 години, като че ли не съществувал и след това се проявява като *tabes* - заболяване на гръбнака или като сифилистично отслабване на ума, което обикновено наричат парализа." О, ако спокойните гробища биха заприказвали! В тях грехът на разврата преди време е запратил толкова много младежки живота, пълни с красиви надежди!

БЕДНИТЕ ТИ ДЕЦА!

И ако, при такава болест, би се осмелил да създадеш семейство! Няма ли да изгори кожата на лицето ти от срам, когато въпреки че си болен, навеки обвързваш към себе си една невинна девойка, една девойка, която през цялата си младост с някакъв свят свян е мечтала за своя бъдещ рицар, за един идеален млад мъж. И ти, ти, човешка дрипо, ти носител на ада, ти навеки ще свържеш със себе си това невинно девойче и него ще заразиш за през цял живот, когато душевната му чистота също така е заслужавала чист младеж!

Животът ни показва ужасни случаи. Има прекрасни, чисти по душа девойки, които няколко седмици след венчавката изведнъж се заразяват и десетки години се измъчват през най-красивото време на живота си от тая болест, която са получи от мъжете си, живели преди брака развратно.

А по-късно ти се раждат деца! Бедните невинни капчици! По-добре никога да не биха се родили! През втория-третия месец след раждането им вече по тях личат проявите на наследствен сифилис и до половин годишна възраст голяма част от такива деца умират. Или, ако и да останат между 10 и 20-та

година, в тях се явяват последиците на болестта, стават слаби, мършави, явяват се повреди в очите им и предават скръбното си наследство също на децата си. Така твоят мизерен живот подобно кърваво проклятие изтезава също и невинните внучета!

Една от венерическите болести, триперът (gonorrhoea) покрай много други проклети последствия лишава човека от най-големите му ценности - зрението. Ако бацилът (gonokokus) попадне в окото (за това е достатъчно заразена ръка на болния само да се допре до него), явява се силно възпаление, а по-късно болният може и да ослепее. Между слепите в Мюнхенския приют 63,8% от ослепяването е причинено от триперно заразяване.

Много пъти съм посещавал приюта на слепите в Будапеща, но винаги, когато се движа между 200-тых слепи деца, които с угаснали очи и с пипане търсят пътя си, оставам покрусен и ми хрумва мисълта: Боже мой, голяма част от тия нещастни нямаше да са слепи, ако родителите им в младини биха живели чист живот!

Обитателите на лудниците, идиотите, сакатите, ужасната тълпа на мизерниците ни дава тъжно доказателство за опустошителния грях между младежта, попаднала във вертепите на разврата.

Колко прав е бил езичникът Демостен, който отказвайки на примамките на едно паднало момиче, казал така: „Tanti poenitere поп ето!" Не, такава ужасна скръб не купувам за мигновена радост!"

Истина е, че грехът на бащите наказва децата до трето и четвърто поколение и обратно: който е запазил кръвта си чиста, който преди брака никога не се е отдавал на развратен живот, само с това е оставил по-голямо наследство на децата си, отколкото ако за милиарди богатство биха наследили от него.

РАЗБИТИ НАДЕЖДИ

Една сутрин, учуден наблюдавах водите на река Тиса, която беше мътна и носеше със себе си извънредно много смет. Откъде толкова много смет? - се питах. Нито у нас, нито пък другаде из околността от седмици не беше валило дъжд! На другия ден четох във вестниците, че около извора на Тиса е имало пороеен дъжд и тази смет, и тиня реката е грабнала още като малко поточе „в млади години". И нищо не ѝ помагаше, остана мътна и надолу в средното и долно течение, макар там и да не се вливаше вече смет! Не се избистри и тук, макар притоците ѝ да вливаха постоянно чиста вода!

Сине мой! Тая картина е много показателна и по отношение замърсения живот през младите години, от проклятието на който дори и възрастните мъже не могат да се освободят. Моля те, запомни: *много по-лесно е*

завинаги да останеш с чиста душа, отколкото веднъж опетнения живот да изчистиш наново.

Когато по-първите издания на книгата ми бяха разпространени сред учащата се младеж, получавах все повече и повече писма от младите ми читатели. След прочитане на някои от тях, из ръцете ми падаше писмото и аз нямах сили да го вдигна. Само поглеждах на разпятието върху масата в лицето на Иисуса.

„Господи Иисусе, помогни на тия бедни, измъчени души!“

Колко мизерия! Колко борба! Колко разбити мечти! И най-много оплакват първата нещастна стъпка - ония първи месеци, през които грехът е извършен и не е имало кой да задържи падащите по наклона!...

По-долу предавам няколко такива писма, а премълчавам само имената. Почерпи поука от тях, сине мой, и нека никога, никога не стане нужда да пишеш такива писма!

„Благоговейни Наставниче!

Аз бях надежда за майка ми, която е вдовица. Когато преди две години напуснах родната си къща, тя ме целуна и се помоли на Бога да ме закриля. Добрият Бог ми помогна. Преди три години всичките ми бележки бяха отлични. А сега? Боже мой, пропаднах по три предмета! И защо стана така? Попаднах във властта на еди грях или проклятие, или не зная още какво, на което дори и името е тъжно. Станах му роб. Ограби силите ми и всичко. През последната ваканция у един другар видях Вашата книга „Чиста младеж“. Почетох я. Какво чувствах тогава? Душата ми кипеше и под действието на тая книга дадох един свят обет. Групата на душевно чистите, може би ще приеме между редовете си и мене, един изгубен. А имах и сили да не греша. Април е вече, а оттогава не съм прегрешил нито веднъж. Оттогава и до днес книгата Ви е в ръцете ми.

Пишете ми, пишете ми макар само две думи. Ще направите щастлива една душа.“

Или прочети следните покъртителни редове, които ми пише един някога отличен мой ученик.

„Уважаеми благоговейни Наставниче!

Вън между клоните на дърветата диво танцува нощен вятър. Плачейки и смеейки се пращи огънят в печката, а аз с пламнал поглед се унасям в миналото... Търся чистата свежест на миналото, търся някогашния ми звънлив глас, усмихнатите образи на другарите, търся цветистото начало на живота.

От кутията ми с писма ме полъхва затвореният въздух на изминалите години. Като цветни образи в калейдоскоп пред мене фантастично се редят един след друг планове, които някога занимавах мисълта ми.

Едно Ваше писмо попадна в ръцете ми. Това писмо ме накара да Ви пиша. Не мога да устоя против желанието да напиша нещо за моята безкрайна мизерия. О, поне веднага да бях направил това! Но не, пред друго не смеех да разкрия опетнената си душа. Пък знаех, сигурно знаех, че вие с удоволствие ще ми посочите пътя, който води към нов живот. Но нямах вече сили. Все повече започнах да отбягвам хората, въздуха, светлината. Движех се като човек, който вижда отровната мочурлива растителност като цветя и посяга да ги откъсне, но земята се разтваря под него, растенията се полепват по краката и ръцете му.

През целия си живот съм бил сам. Истина е, че и не съм молил помощ от никого, защото не можах да се освободя от глупавата си гордост. Искях, о, и много пъти исках! Жертвеният дим на моята молитва никога не се отправи към небето. Винаги някаква пречка наново ме потапяше в тинята.

Обръщам се към вас и моля вашия съвет. Моля ви, пишете ми поне няколко реда. Тия няколко реда - вярвам - ще ми дадат нови сили, като чаша прясна вода на жаден странник..."

Ето и трето писмо:

„Благоговейни Наставниче, разрешете ми искрено, безпристорно да открия пред вас всичките нечистотии и истина в живота ми, ако и да чувствам, че всичко това е напразно. Някакъв необясним стремеж ме подтиква да направя още един, последен опит за спасение: да бягам при Вас и да искам помощ.

Спомням си, че когато бях на 9-10 години видях нещо от другарчето ми. Само един път опитах и аз и оттогава вече хиляди пъти повтарям. О, ако тогава имаше някой, който след извършения грях да ме предупреди и със силна ръка би ме задържал, тогава в ушите ми не би звучало винаги като камбана: „в миналото ти няма радост, в бъдещето ти няма надежда“, „късно е вече“, „всичко е свършено“. Тогава споменът за някогашния чист младежки живот не би измъчвал душата ми. Искам отново да живея чисто и щастливо. Колко пъти, подобно електричество, преминава през душата ми лудото чувство, че тоя грозен живот е само сън, от който като се пробудя пак ще бъда някогашния чист, щастлив младеж, ...но пробуждането ми е горчиво и твърде тъжно. След първото падение, отивам само надолу, надолу по наклона. Отначало съвестта ми плака, противи се, но насладите се показаха добра упойка и гласът на бедния ми дух стана все по-тих, а тялото ставаше все по-голям господар. Нямаше кой да чуе това страшно глухо ридание, нямаше кой да ме задържи от наклона на падението. На родителите си не смеех да кажа, на други нямах доверие и много се срамувах от греха си.

Затъпял, твърде затъпял, а и нервен съм. Нищо не ме интересува. Не мога и да уча. Изгоряла, изживяла, душата ми е празна. Няма спасение. И ако за една-две седмици се въздържах, пак трябваше да падна, защото живота ми се виждаше пуст, твърде обикновен без чувствени наслади. На успехи вече не мога да се радвам, защото душата ми е много, много празна. Насладата уби душата ми. Не мога да вярвам вече. /другаде няма спасение освен в смъртта. Но сега нямам смелостта, дори и за самоубийство. Сега съм жив труп. Също и умствените ми способности са притъпени. Грехът, който през детството най-много ме отвращаваше и който най-много презирах, сега ме уби. Чувствах, че този път ме води към смъртта. Пропадах напълно, душевно, умствено и телесно.

Благоговейни Учителю, много Ви моля, ако мислите, че още може да ми се помогне, извадете ме из дълбочината, помогнете ми!"

Друго писмо:

„ Не намирам думи да изразя чувствата, които ме завладяха, когато прочетох и размислих върху писаното в книгата Ви „ Чиста младеж". Нещо повече: осмелявам се да Ви пиша това тревожно писмо. О, какво приказвам! Полудявам! Тая добра книга е приготвена за разкаianie и поправка. Нали знаете какво искам да кажа с това?...О, колко младежи са изплаквали отчаянието си през тихи самотни нощи, защото никой не ги е предупредил за ужасните последствия на този грях!... Колко сте прав! И аз страдам. Пъшкам под ярема на мизерния навик, в който ме посвети един развален човек.

О, дайте съвет на един нещастен младеж, който отдавна е търсил пътя към спасението и го намира в книгата Ви!

Просто ме е срам, че аз, който някога бях добър ученик и много работех, сега за една минутна наслада съм способен да занемаря тия така хубави работи!...

Но нали, където страстта бушува, там умът мълчи!

В очакване на отговора Ви е един огорчен и нещастен гимназист."

Ново писмо:

„Духовни Учителю!

Още стените на стаята ехтят от риданията ми. Още страниците на благодатната Ви книга не са изсъхнали от сълзите ми. Още не мога да поема дъх и перото едвам се подчинява на ръката ми, когато опитвам да пиша тия редове. Ако ги намирате за достойни, прочетете ги... Изслушайте ме!

Ох, Учителю! Как мога да пиша, че преди пет години и в моя живот имаше една проклета минута ?... Струна се скъса от звучната ми цигулка... Пречупи се многообещаващия гиздав дъб... Започна да се смрачава небето на живота ми... О, поне изведнъж да бе се смрачило!... О,

веднага на две да бих се преломил, нямаше да съм така нещастен като сега!...

Най-жалкото е, че знаех, знаех, че върша грях! Знаех, че има кой да ми помогне, че Господ Иисус и за мене протяга спасителната си ръка. ..Но не можех да се освободя. Пък не помня случай, когато да не съм се разкайвал след това, дори и при най-първия казах: това е „последния"! Но... няха сили!

Откато направих този ужасен грях, от тоя миг, към никого не мога да бъда искрен... Избягвам компанията от честни хора. Пък и не се чувствам добре в средата им. Не съм доволен от нищо, а и в учението много изостанах назад. Само една страшна борба е живота ми оттогава и до днес. За да не се обеса, да не турна точка на всичко, причината е, че нейде далече в скъпата Трансилвания имам една любима майка... Една благословена ръка, може би, всеки ден да протяга към Бога с молба да благослови чедото ѝ, да го направлява в добра посока и, ох - (ако би знаела?) Добре, че не знае, защото сърцето ѝ би се разкъсало, когато ѝ пиша „добре съм, но...".

Станах и скаут, за да опитам дали ще намеря помощ там, но не, не се чувствах добре между веселите другари. Не смеех да отида при родителите си, които нетърпеливо ме очакваха... никъде не се чувствах добре и сега далеч от родината, от милата ми родина, падам пред Бога и отправям хвала на светото Му Име, че употреби перото и ръката Ви, за да спасите и мене! Защото пишете: има разкаяние... Господи Иисусе, помогни ми, аз искам да бъда с чиста душа!" .

И още едно писмо

Един младеж пише на приятеля си, който го е съветвал да дойде при мене и да опита, ако още може да му се помогне. Ето потресаващия отговор: „Драги приятелю!

Зная, че си ме чакал, но аз не дойдох. Не ми се сърди, ако си ме чакал много, защото на моето душевно състояние вече не може да се разчита. Чувствата у мене съвсем са затъпели.

Не дойдох, защото изгубих надежда, че въобще някога мога да се поправа и по-нататък оставям на природния закон. Дните ми вече лесно са преброими и аз не мога да постигна никакво поправяне. Виждам, че тук на земята за мене започва вечно изкупление и аз трябва да бъда готов за смъртта не само телесно, а и душевно. Бих искал да се разкая за греховете си, но нямам достатъчно сили, нямам вяра. Два месеца се лутах по върховете на страданието, но не можах да се поправа.

Понякога проявявах малки промени в духовния си живот, но това беше само от страх. Сега вече за мене целият свят е напълно безразличен и само чакам падането на завесата...

Не се тревожи за мене, защото само Бог може да ми помогне. Поздравява те твой другар (ако още ме имаш за такъв)..."

След няколко месеца този младеж почина.

САМОУБИЙЦИ УЧЕНИЦИ

Ето пред тебе стои едно прекрасно призвание, стъпкано в праха, един орел, създаден да хвърчи из висините - паднал с пребити крила в мочура, един мъжествен характер - разбит и сломен, един младежки живот - разрушен и увехнал. Ето този, който с младежко въодушевление може би е искал да спаси света - сега сам пъшка в робски окови и неизцерима нищета. Този, някога огнено разпален дух, в който са кипели прекрасни планове за бъдещето - сега уморен и омърлушен се гърчи под проклятието на съдбата, защото не е успял да предпази от майския мраз изпълнените с надежди крехки пъпки на пролетта.

Като вземем предвид страшните упреци на съвестта и страхът от моралните физически последици на греха лесно ще разберем защо отчаянието е заседнало в душата. Този нещастен младеж, осакатен телесно и душевно, едва е живял осемнадесет, двадесет години. Има младежи, които като разберат жалките последици на проклетия навик, волята им е така отслабнала, че дори и най-силното им желание за поправка се разбива във вихъра на навика.

Прочети следното писмо, което един ученик пише на своя приятел:

„ Ти отдавна ме съжеляваше за голямата скръб, която е заседнала на душата ми и винаги ти се виждаше чудно защо никога не мога да се развеселя. Имало е моменти, когато исках да ти кажа, но на устните ми не идваше признание. Но сега изслушай ме и ме презри. Боже, мой, защо трябва да пиша това ? Докато всички ме хвалеха и отрупваха с обичта си, аз тайно се заразах с навика на един презрян грях. Виж това е моята болест. Най-черни, тъжни мисли ме измъчват. Всичките физически болки бих издържал, но най-ужасното е, че и душата ми е болна. Повече не мога и да мисля. Учението ми тежи, мислите ми са объркани, във фантазията ми се рисуват такива срамни картини, които никога не ме оставят спокоен, колкото и да викам, охкам и да се боря против тях. Докъде паднах! Не мога и да се моля! Нищо не може да ми помогне вече. Много пъти съм определял часа, деня и мястото, където да се самоубия. Но тогава пред мен се явява образът на родителите ми. Добрите ми родители дори и не знаят на какъв недостойник са отдали любовта си. Да им открия ли, че в такава неопишуема мизерия чедото им стана самоубиец? Само това ме въздържа. Ела при мене по-скоро, или по-добре не идвай, защото не заслужавам. Моли Бога да се смили, ако все още има милост за мене!..."

Нали често си чел, че тук или там 16-18 годишни младежки са станали самоубийци, понеже „живота им омръзнал“. На 16 години „живота им омръзнал"! Помисли само върху това. Един младеж, който едва ли е познал живота и когото само по-късно очакват задачи, достойно за един мъж - омръзнал му живота! Най-голямата част на малолетните самоубийства се обяснява с морално падение. Куршумът, който изгърмява из револвера на самоубиеца младеж, поставя тъжния край на един объркан младежки живот.

Ето една действителна случка. Един младеж бил единствената подкрепа на бедната си майка-вдовица. Той бил със сериозен и твърд характер. С подобаваща морална сериозност отказвал на другарите си, които искали да го примамят във вертепите на разврата. За защита му служели думите на учителя по вероучение и думите на неговия жив Бог. Обаче приятелите не го оставяли спокоен...Все повече и повече го съблазнявали. Подигравали се...Окуражавали го... Най-после той се съгласил. Не изминало много време и върху доскоро цветущите тяло и душа на младежа тая тъмна болест оставила страшния си белег. Не можал за дълго да носи това ужасно бреме и намразил живота. Край студения му труп намерили едно писмо-единствено завещание към бедната му майка:"Майко, прости ми и се моли за мене!" Възстанал против законите, които самият Творец е писал в човешките души и против, които никой не може да възстава ненаказано...

Против заповедта на Твореца, която гласи така: "Не блудствай!"

Към небесата издигащ се млад гиздав дъб- на две пречупен, величествено издигаща се небесна дъга- в калта паднала. Чудните красоти на обещаващо бъдеще- навеки забулени. Тъжна съдба, тъжен край...